

העורך: אורי אבנרי
עורך משנה: שלום כהן

עורך הסגנון: רב איתן
עורך המערכת: רוני בר, דוד רובינר
חברי המערכת:

מיכאל אלמו, יחיאל כשן, ניצה נבי, נחית לבית, רפאל סלע, איתמר עילם, יעקב צילי.
סופרי חוץ: הווארד גורדון, מונטי נייקובס נכריאל נהן, שלים מנצור.

מ"ל: העולם הזה כ"מ; מודפס כרפוס ישראל כ"מ; הפצה: פלם כ"מ

השבועון המצויר לאינפורמציה המערכת והמנהלה: רח' גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל") ת.ד. 136, פל. (זמני) 66785

ז'אנר יפני

באו עיני ביקוש והיצע

השעה היתה שתיים אחר הצהריים. רחוב בן-יהודה, תל-אביב, נדם. התושבים שאך זה כילו לסעוד, הת- כוננו למנוחת הצה- רים המסורתית. לפ- תע השתמע קולו של רוכל: "אלטע זאכן, אלטע שייך!"

לכסוף עלה הרוכל לאחת הדירות המיו- שבות ייקים, צלצל בפעמון. ייקה אחוז- תנומה רחמימה, פתח ושאל: "מה אתה רוצה כשעה זו?"

"אני קונה סמרטוטים ישנים", ענה הרוכל בתמימות. "מצטער... אשתי איננה בבית". פסק הייקה וסגר את הדלת בדפיקה. הקורא חיים ליפשיץ, רעננה, זוכה בפרס של 1 ליי (בלי סמרטוטים).

עיניו הרת

דומני שעריין שוררת, "דומקריטיה" במדינתנו ואין בה מקום למחנות ריכוז ועינויים, בהצעת הקורא משה פריבזור (העולם הזה 716). אהבת עמלות לא היתה מיוקת לטוריסטים המרובים, כי או רדאי היו מתעמלים בעצמם, בלי עזרה משרותית, מה יהיה אם יעלו מהר לשלטון הקומוניסטי מים ארתיים, ויורידו לקורא משה פריבזור את הקרקפת?

מ. שלומי, מעברת טירה חופש הריכוז והכבידה — דבר יפה הוא ללא ספק, אולם אין פירושו שיש לפרסם כל המכתבים הנשלחים אליכם, אפילו אם הם כוללים השמצה כה מכוונת וחסרת טעם, כמכתבו של משה פריבזור.

אביבה ברושי, רמת-גן אין העולם הזה מצננו את קוראיו.

כוכבים מתנשפים

הערבתי הוא שספרו של עמנואל וליקובסקי (העולם הזה 719) ראוי לו שישורסם על ידי ריה כזון הרומן העברי, כיוון שצורני העבודות ה- מובאים במאמר אינם עומדים בפני ביקורת, ואף מיעית למחצה כשלי. למשל, זה ערוב מושלם של עבודות, אם נחליט לקבלו כאמת הרי עלינו לומר לא רק על תורת דארטווי, כי אם גם על מרע הניאולוגיה והארכיאולוגיה, שמסקנותיהן כבר עברו ביקורת רבות ויצאו מנצחות.

יצאית מצרים היתה בערך במאה הי"ג לפני הספירה, רכבות שיני אחרי קץ הממסות ומיליוני שינים אחרי היוצר הנפס. ולענין המן: פחמן, מימן ותמצן הם אמנם אבני היסוד של כל החור- מים האורגניים אבל מהתרכבותם סתם לא יכול להיווצר דבש ואף לא נפט.

אם היתה רוח כבירה שנוצרה על ידי המאדים שמפירה את מתנה אשור — אתמה כיצד לא פני עה בירושלים הסמוכה והנבונה יותר!

בתורת וליקובסקי יש נרעין המתקבל על הדעת והיכול לעזור לפתירת כמה מבעיות מדע ימינו, אך בצורתה הנוכחית אין כלל לקבלה. טוביה צינור, רעננה הנני רוצה לחלוק על אחת הטענות של ולי- קובסקי ביחס למן: הסבר מתקבל יותר על הדעת הוא כי הנו צאות השלון. ציפור זו אוכלת קוצי מברד המכילים אחוז נכזה של פחמניות. את ה- עורה היא מפרישה בצורת סוכר, כחיוק לדעתי אני מכיאת את המן, המססר של המן והשלון הופיעו באותו זמן. בחומר זה משתמשים הכיור- אים כדרום גם בימינו.

עדן ספרמן, ירושלים השער מדוע חלקם של הנברים מקופח כשער? נראה שהנברים המסכנים זקוקים לצאת מנוחה. יוסף לבנר, תל-אביב נקוה ששני השערים האחרונים מספקים את הגברות.

לעצמה בזכו המרים ועמל שנים במפעלים שסכנת חורבן צפויה להם כטרם יופעלו? משה משולם, רמתיים העולם הזה ניתח את השיקולים העיקריים, לא את כל השיקולים. הרצון להשלים את בניית התעשייה החדשה — ובעיקר את תעשיית המלחמה (פלדה, נחושת, פחם) שתוכל להק- טין את עליונותה של אמריקה — היא בלי ספק גורם לשלום בשנים הקרובות. אולם ההיסטוריה מוכיחה שאין זה גורם כליכול.

דולאר ועבודה

הסיבה לקשיי הכלכלה במדינה היא שאף מסי לנה אחת אינה מוכנה להמיר את הדולאר בעמל כפיים. על חשבון זיעת הולדת רוצות הן לחיות. כולן גם יחד הכו לזה אלפיים שנה, ועתה משוכו — היתמרו? הסיבה השנייה היא חוסר הרצון להתמודד עם המרחב, דבר שיכול היה לפתור את הבעיות הכלכליות כולן בכחי יד, דבר שהתרתם והנכם מתריעים עליו, אך לא במידה מספקת. אריה לבנה, רמת-גן

"רותי 1951"

אולי יכול יהושע נרום (העולם הזה 724) לומר לי מינה רוב הנוער שנשאר כלי איריאל? אם יש כזה, אני יכול למסור להם תוכנית: ההכשרה והת- התישבות.

משה צימבליסט, תל-אביב

זיוה

רציתי רק להזכיר לזיוה בלכמן, רותי 1951 ול- כל חברותיהן בשאיפות אחד מפתנמי הנגיה ריכ- מן.

אזרח מועיל לכלל

ובעל יד עובדת

לא נבקל נפרד מארץ המולדת,

אולם בטל, בלתי נחוץ

תמיד חוזם על ארץ חוץ

חבר קיבוץ בנגב

מוקי

קראתי את מכתבו של מוקי מלום אנליס (העולם הזה 725). אוריה ולא אבוש, התאכזבתי מהתוכן של המכתב, הכרתי את מוקי במסיבות אחרות. הוא היה סמל של רצינות, אידאליזם והקרבה עצמית. היה שם אלו קרב והלהיב אחרים ללכת ברכיו. שנה אחת באמריקה, ומה שונתה דמותו!

הייתי מציעה לממשלה לא להרשות אקספורט כנוז זה, ובמקרה של צורך רק תמורת אימפורט מקביל.

בתיה ארזי, יד אליהו אכן מוקי הכרחמו. לכל הפחות ניסה ללמד זכות על כנות ישראל שמלכד רגליים יש להן גם סנר לזות נפשיות. בתוקף נולדנו הוטלו עלינו, נוסף לאמהות, גם תפקידים נכבדים ואנו נאות כוה ש- יכולות להתמודד עם הבנים בכל השטחים.

קיים רק חשש שהבנים הטובים שלנו, שהגרו לעולם הנרדף לשם השתלמות, בתויהם מרוחקים מארץ מולדתם, וישפכו מיהפופות של יפת וילכו לרעות בשדות זרים.

על מחלקת החינוך והתרבות לדאוג לזה בעוד מועד ולהמליץ על שינוי מספר בנות בעקבות הבנים, ומובטחתי שהן העמונה על המשקל וקלא תתנה לבנים לשקוע בהוליוודיות.

שוש אולאן, רמת-גן

האם באמת נסע מוקי ללמוד הנדסה אורחית, או שמא נסע לבלות קצת? האם בטכניון לא יכול היה ללמוד הנדסה אורחית? יש לי הרשום שהסטרונטים שלנו לא נסעו לחוץ לארץ ללמוד, אין הם עובדים קשה בחוץ לארץ, כי הרוצה ללמוד לא יחפש מקום בו "המעלות" (לדברי מוקי) הן לימודים שאינם נולדים זמן. מכוניות, נעזר לפי מודל הליברו, בחי קפה.

אכו, רעיון יפה העלה מוקי בלב המערכת.

המסקנה שהנרצח ביקר אצל יצחק, ואחרי הקירה קצרה הודה ברצח.

בכלל נדמה שהקוראות מחוננו, בחוש הס- תכלות מיות, כך מנצקת אליאורה סוזאבי, מגן רחביה ירושלים, את אשמתו של הרוצח בנימוק נוסף: "הייתכן שאדם, הנמצא לבדו בבית, יקנה פרחים כה רבים?" למסקנה אחרת הגיעה רות מצא מרחוב יהודה הלוי תל-אביב. היא סבורה שהרוצח הוא האדם בתמונה 6. אומרת רות: בתמונה מספר 4 נראה שהתאריך הוא 28 לחודש, ותאריך זה היה בחודש יולי יום שבת. לפיכך לא ייתכן שאשחש של האדם הלכה לצרכניה. טעותה של רות: בשום מקום לא נאמר שהחקירה הת- גתלה בחודש יולי.

דן בנדר מכפר אונו מבלש אחרי הבלש. לא מוצא חן בעיניו שהגבר בתמונה 6 לבוש מתחת הפיגמה. לא מוצא חן בעיניו גם שהאשה יצאה לצרכניה בשעה שמונה בערב. גם הוא שם לוב שבת 28 ליולי היה יום שבת. ואם קרה הדבר בחודש יוני, כיצד יצאה אשתו של הרוצח לקייט- גה עם הילדים, שהרי אז לא היה עוד חופש בבתי ספר.

אולם עיקר טענתו: פה הנרצח פוער בתמונה 2 יותר מאשר בתמונה 1. לעומת זאת סבור חנניה דן מפרסם הנה, שהבלש טיפש מכיון שלא עצר את הרוצח מיד והמשיך בחיפושי. הרי בניתיים יכול היה הרוצח לשטוף את הכוס ולטשטש את העקבות.

מכל זה מסתבר שהחוש הבלשי של הקוראים הוא מפותח למדי. אומרת שרה אלטמן, מרחוב שניקין 47, גבעתיים: "אנא בקשו ממר פיליפ טיארי הנכבד סיפור בלשי יותר מותח, המאפשר אימוץ המוח לשעה, שעתיים לפחות". העולם הזה עננה לבקשתה, ומפרסם בגיליון זה חידון שלישי הקשה יותר מקודמים, ומאחל לקוראיו בלשיו שעה של אימוץ מוח שמח.

בהגרלת הטיסה לאילת וכה איברהים שבאט, מורה בן 22 בבית הספר התיכוני בנצרת, הכותב שבילה 30 דקות בפתרון החידון.

בשנה שעברה הנהיג מדור הקולנוע של העולם הזה מסורת: הוא בחר בסרטים הטור- בים ביותר ובשחקנים הטובים ביותר שהר- פיעו לעיני הקהל הישראלי משך השנה (העב- רית). בשבוע הבא ימשיך העולם הזה במסורת זו, יציין את ארבעת הסרטים הטובים ביותר, ארבעת הסרטים המאכזבים ביותר, שני השח- קנים ושני שחקני המשנה הטובים ביותר של השנה. לקוראים חובבי הקולנוע ניתנת ההז- דמנות להשוות בשבוע זה את טעמם לטעם העולם הזה. אם ירשמו להם את מועמדיהם, יוכלו להיחשב בגיליון הבא אם בחירת העולם הזה מתאימה לטעמם.

2012

מכתבים

סטרין — לשזום או למזחמה? מאחר שאי-אפשר היה להתעלם מרצונה העי של ס.ס.ס.ר. לשלום מנסה העולם הזה (722) למצוא את השיקולים הנורמים למדיניות שלום זו. לא אתפלסם עם הרפורטניה כולה, ורק שאילה אחת בפי: הבאתם נורמים שונים למדיניות זו (צב- איים ומדיניים) ורק נורם אחד נעלם ממוחכם ה,אובייקטיבי": שהסוכייטים מנהלים מדיניות שלום מכיון שהם בונים מפעלי ענק אשר יביאו אושר לאדם הסובייטי ויתחרו בכלכלה הקפיט- ליסטית. האם מדינה שכזוה במלחמה היתה מרשה

כשפרצו המאורעות באיראן לא באו כהפ- תעה לקוראי העולם הזה. בשבועות שקדמו להפכה, קיבלו אינפורמציה מתומצתת על הרקע האיראני, על האישיות הפועלים בו, על הורמים העממיים. אינפורמציה זו איפ- שרה להם לא רק להבין מה שקרה, אלא גם מה שיקרה.

מאז מתפשטת המהפכה במרחב. לפני שבועיים הגישה לך מחלקת החקר סקירה מקיפה על "המהפכה באמצעות הרצח" — סיכום של ההתפתחויות הדינמיות המתהוות סביבנו. סקירה זו, שהוחל בה עם רצח ריאר אל-סוללה, הושלמה שלושה שבועות אחרי רצח עבדאללה. פחדם היחיד של אנשי החקר בעבודתם היה שבינתיים ירצח עוד אישה מן המועמדים, יצ- ריך שינוי במדורי המח- קר.

השבוע מגיש מדור ה- מרחב מחקר גדול נוסף, סקירה של הכוחות ה- עומדים לחולל את ההת- פוצצות הבאה במרחב — במצרים. תכיפות זו של סקירות מקיפות על נושאים מרחביים, מסמ- לת את עליית חשיבותו של המרחב בעולם כשי- בועות האחרונים, עלייה שתימשך בלי ספק בחודשים הקרובים. על רקע הסברים אלה יקל לקרוא לעכל את הידי- עות היומיומיות, המקוטעות וחסרות המש- מעות, המצטרפות למהפכה שתשפיע השפעה מכרעת על עתידנו.

אחרי שפורסם החידון הבלשי השני (העולם הזה 718) עטו הקוראים על הבעיה. 4010 תשובות הצטברו במערכת. רובן הגדול היו נכונות.

הקוראה רותי בלומרוון מרחוב צפ- ניה 30, ירושלים, בת 14, המציינה כמקצועה "בלשית", מתארת את הפתרון כדלהלן: "כשדפק חיים על הדלת, אמר לו לבו שמשוה אינו כשורה. ובאמת, במקום הידית חוה, פתח את הדלת בעלה יצחק. חיים לא ידע שחיה נסעה לקייטנה, הביא לה רז פרחים, כיון את שעתו בדיוק לשעה שיצחק נמצא בעבודתו במאפיה. ברגע שפתח יצחק את הדלת, ידע שמולו נמצא המקור להיעדרה של אשתו מהבית זה לילות רבים, וליחסה הקריר אליו. הוא החליט לחסל את חיים.

הוא לקח מחיים את זר הפרחים, שמו באגרסל, סר למטבח, מילא שם שתי כוסיות יין. באחת מהן יש רעל. כשהגיש את הכו- הית, חיים הוזמין את חיים לסעוד עמו, אולם הלה התנצל שעליו למהר אך לא סירב לשותת את היין. אחרי ששתתה הלה...

יצחק, שהרעב החל מציק לו, החל אוכל, שכח בניתיים ששתי כוסיות עומדות על השולחן. כשנשנס הבלש כמעט וגמר לאכול. אך כשהשיב לשאלותיו שהוא נמצא לבדו בבית חרץ את גזר דינו, כי איך ימשה גבר אחד משתי כוסות? החוקר הסיק מיד את

סרום ועמורה

בבושה אינמה קראתי את הסיפור על מוחמר אל-בירוי והמוימה השפלה להמיר בינו ובין אשתו היהודיה (העולם הזה 726). אחרי סיפורו של המלצר אלסטר מילר (העולם הזה 722) יכול סיפור זה לייאש אדם ישר, שהטוריה הנועית לא השיחת ערוץ את לבו. ריכוננו של עולם, האם כבר הפכנו לבני סרום ועמורה? האם לא נזררו אצלנו עוד סתם אנשים צלולים, ישרים והנונים? יחזקאל גרוסקמן, חיפה

ה ש ע ר

בגיל שבע כבר החל טאלי ביטי ללמוד לרקוד. אולם מפני שצבע עורו לא היה לבן ושערותיו היו מוסלסולות לא יכול היה ללכת לאותו בית ספר שבו למדו פרחי הרקדנים הלבנים באמריקה. הוא נאלץ ללמוד אצל מורה פרטי. ובכדי לעשות זאת היה צריך לעסוק בכל מיני עבודות מן הצד.

אותו מאבק כפול — של רקדן ושל כושי — ליווה אותו משך כל חייו מניו-ארליאנס, בה נולד ב-27 לדצמבר, ועד אשר הגיע לבמות ברודוויי. להקתו טרופיקאנה היא כיום הלהקה הכושית היחידה הקיימת בכוח עבודתה הסדירה. כי קשה למצוא רקדנים כושיים טובים באמריקה. אין להם שום מניע להשתלם — אף תיאטרון אמריקאי לא יחלום להכניס רקדן כושי בתפקיד רגיל יחד עם רקדנים לבנים.

לפני זמן לא רב השתדל טאלי לעזור לאהיו הכושים להגיע לידי הכרה של מעמדם. אולם באמריקה אין זה דבר קל. כל המשתדל להראות לכושי שהוא אדם שווה גם לאזרח הלבן עלול לראות את עצמו נרמס על ידי אותם הכושים או, גרוע מזה, להיקרא קומוניסט. מאוחרו יו של זיכאון וזלוול באדם לא מצא טאלי שום מנוס כמעט בכל העולם. כאשר ביקר באיטליה התאהב בנוף אך נבהל ממצבם של התושבים. רק בישראל הרגיש באחירה שונה, אנושית יותר.

מאז שחזר לישראל וניגש לעיבוד הבאלט החדש שלו אין לו אף רגע מנוחה. דמות רקדנית המרחפת באויר ומנסה כל מיני צעדים פנטסטיים רופפת אחריו בכל שעות היום והלילה. "לולא היה זה דבר שאני אוהב אותו הייתי מכה אותו חלום בלהות" אומר טאלי. "ככה", הוא מוסיף, "זה רק גהינום!"